

Propositio in concilio constantien.

planū et visitatū intellectū verborū apud oēs
et ceteras ratione/ q̄ sit error in articulis fidei
qui sunt supra nature facultatē. et in agibi-
libus q̄ specularibus. **C**onditionalis
p̄fessio vel p̄fessio non sufficit ad purga-
tionē legitimā sup publicatōe vel defēsiōe
vel anotarōe errorū/ quorū oppositas verita-
tes tenet errans explicita fide tenere. **D**is-
famatus publice et notorie/ sup publicatōe
aut defensione errorū p̄tratorū recte fidei et
inonibus tenet seipm purgare/ si p̄t coram
iudice legitimo etiā nemine eū p̄sonalit ac-
cusante/ tenet enī seruare famā p̄prias/ et ab
alijs scādala p̄fessio remouere. **P**ar res-
gnoy p̄ christianitatē vix p̄t efficacia et di-
uinijs p̄curari q̄ p̄ legitimā extirpatōe
errorū et correctionē errantiū. **Q**uerere p̄
uisionē sup extirpatōe errorū et correctione
errantiū nō est impedire p̄secutorē vicio-
nis ecclesie/ sed est eā iuuare et accierare ml-
tis attentis. ita vt verū sit/ q̄ oportet vnum
facere/ et aliud nō obmittere.

Explicit.

Sequitur propositio

facta corā concilio generali constantien. ex parte
regis francie p̄ erimū sacre theologie p̄-
fessorem/ dñm cancellariū parisiē. Anno
domini. M. cccc. xvi. die quinta maij. Re-
sponsiua ad quādam p̄positiones ex parte
dñi burgundie p̄ ep̄m Aterabatensem p̄-
videlicet sc̄da dicti mensis factā.

Reuerēdissimi

Repates ac dñi preclarissimi/
deo insup amabiles egregij
et spectabiles viri doctissi-
mi atq; sapientes. Deus q̄
glorificat in cōcilio sancto-
rum magnus et terribilis mihi locutus. imo
nobis humilibus ambasiatoribus christianissi-
mi francoy regis/ p̄ parte sua et veritate/ ca-
tholice defensione locutus/ coram hoc sa-
cro sancto concilio/ in spiritu pacis et lenita-
tis p̄gregato/ in quo glorificat deus. exorā-
tus ē in primis/ ac sibi dicendū cum p̄be-
ta. Deus iudiciū tuū regi da. Accomoduz
satis est qd sequit/ et iusticiā tuā filio regis
Iuste quidem sic exposcim/ rite sic exordi-
mur. qm̄ dicere eodē p̄beta. **D**ono regi

iudiciū diligit. **Q**ue ratio? **N**imirū q̄ con-
fiteat rex a deo iudex oim in vindictā ma-
lefactorū/ laudē vero bonorū. neq; enim sine
causa gladiū portat. **C**onfiteat hoc ipm pia-
gratū recogitōne/ idem rex suis patenti-
bus litteris put infra docebimus. **S**ed ve-
mūdo a scādalis/ et calūniatibus christia-
nissimū regem supbis/ ita vt exclamare fas
habeat tā apud deū q̄ apud hoc p̄ciliū dei
nutri p̄gregati. **F**eci iudiciū et iusticiam ne
tradas me calūniatibus meis. **E**t illud qd sequit-
tur. **S**uscita seruis tuis in bonū/ nō calūni-
entur me supbi. **E**t a q̄btis oio calūniantibus
querit rex eripi/ q̄les sunt iste calūnie.
Bicem pauca p̄ re tāta vt p̄tinus ad rem
veniam/ quā exponere atq; defendere mis-
si sum/ nos humiles et deuoti eiusdē regis
ambasiatores. **E**cce calūnia dicentis etiā in
hoc p̄cilio/ quā surbis his accepi. **Q**uid q̄ri-
tis? **R**ex vester nō fecit iudiciū et iusticiam
sup necce luctuosissimam vicā fratris sui/ qm̄
vel dissimulauit vel indulsit. **C**alūniantur
et aduerso plunimū dicentes. **R**ex vtiq; iusti-
ficationē mortis illius non iuste dānari fe-
cit vel p̄misit. quā mortē nō reprobare/ sed
approbare debuerat. auditis calūnias quas
quaueris/ dextrosus/ et sinistrosus/ q̄s quō
dissoluent. **A**t tēdite p̄ces orthodoxi. alle-
gatū nup̄ hic audistis. et i epla dñice curē-
tis scriptū ē. **S**equimini inq̄ vestigia eius/ q̄
p̄ciliū nō fecit et bic e x̄p̄s ibs que inuenim/
p̄prias iniurias eq̄nimit indulisse/ q̄ cum
malediceret sicut iudicet petrus nō maledi-
cebat cū pateret nō cōmūnabat. **I**p̄sum ve-
ro p̄ris sui dei/ diuineq; legis sue contume-
lias acriter repulisse legit̄ semp. adeo q̄ refe-
rēt me coram dictū eit q̄nq; de eo p̄pter seruo-
rem defendēde legis dei. qm̄ in furore ver-
sus ē. **N**otat ista **C**hryso. sup illud **M**at.
Eade retro sathanas/ vbi nos inculpat q̄
mites in iniurijs dei sum/ acres vero et
placabiles imo crudeles in nostris vindi-
candis inuenimur. **N**ō sic moyses q̄ man-
suetissim/ existens oim qui erāt in terra/ mi-
ra seueritate p̄uicatoris legis diuine vin-
dicare curauit. **R**ex igit̄ xp̄ianissimus et ve-
re mansuetissim/ atq; tor̄ amabilis/ sequēdo
vestigia eius/ q̄ peccatū nō fecit/ p̄nus fuit
ac indolētissim/ in p̄sonalib/ iniurijs/ sicut
et fuerat ipe frater suus quo inuente nemo

vnq̄ vita priuatus ē. **R**ecogitat idem rex
velut ad se dictū / q̄ rex israel clementes
sunt. Et illud salomonis. **D**iscriminatio et
veritas custodiūt regem / et clementia robo
rat thronū eius. Quāobrem sicut tradit in
his patētibz lris misericōdia in eo superata
uit iudiciū. dū de fratris amantissimi nece
vindictā non accepit. Et vero dū ad iniu
rias diuine legis ac fidei / dū in adulteratio
nem sacrilegam verbi dei p̄cessum est. ipse
nulla ratōe potuit hactenus induci / vt dis
simularet eas ferret. approbādo iustificatō
nem sceleratā hereticāle et impiam hui⁹ cre
de necis tenuit mīam in primo. verita
tem in altero custodiuit. **A**ccipite pa
tres p̄scripti memoriē quē admodū col
laudatit. et q̄as egit ip̄e rex / huic sacro p̄ci
lio. q̄ hāc assertōz / **S**ub tyrānis et dāna
uerat vt hereticā. **Q**ue q̄dē assertio sicut re
ferūt p̄dicte lre inuenta ē ex testimonio fide
digno / sufficiēter cōtineri in dānata p̄posi
tione defuncti. **D**a. Jo. parui / q̄ iustificā
re mortē hāc nitit̄ horribilem. **E**t ecce testi
monij. xij. magistrorū in theologia in his
lris quales sunt ap̄d iudices. **L**ectura vero
tam istarū q̄ aliarū lrarū atqz scedularum
placeat vt referret in finem. ne fiat interim
nra veluti cōmōsa narratio. **E**t poro li
cet habeat paruitas mea / hoc loco patres
celebrimū / grandē et multā aduersus calū
niātes me mēdendi materiā nihilomin⁹ p̄
det me et pudere debet q̄ sum puluis et cinis
si nō ad imitātōz xpi capitis nostri. si non
exemplo christianissimi regis vt p̄feret. si
non ad publicā huius sacri concilij iusticia
nem. quāqz velut et celo sonantem libēs ac
cipio / si non in quā nunc agam dissimulan
ter circa p̄prias iniurias / q̄tinus illas di ac
fidei morosius et eo efficacius q̄ patiētius /
possim p̄sequi. **D**ecreui p̄terea nō insiste
re circa relationez eoz que sunt in facto. de
q̄bus cōstare poterit et potest / quis veravel
falsa dixerit in p̄spectu tam sacri concilij.
Nam conari oia falsa refellere. et mordens
tes remordere. cōtentio potius canina est.
in uliebus p̄car et indigna q̄ grauitas chri
stiana. **H**ūstus iam dixi et repetō / cū male
diceret nō maledicebat / cum pateretur nō
cōminabatur. vbi satis quid seq̄mur admo
nuit legi q̄ dixit. verba iniquoz p̄ualuerūt

sup nos. **S**equit̄ fruct⁹ et impietati⁹ nris
tu p̄piciaberis. **F**ruct⁹ plane salubris et ber
ninus fuit ni fallo rex dauid cui⁹ hec vt
sunt q̄ cū malediceret a semey dixit ad ab y
sai volentē eū p̄fodere. **M**itte vt maledi
cat tibi si forte reddat tibi dñs bonuz p̄
maledictōe hodierna. **P**oro si quē verbis
cōstringā / pusillū vel magnū / neqz enī glo
rior me p̄fectū esse qualē iacobus loquitur
dicens. qui verbo non offendit hic p̄fectus
est vir. veniam supplex peto. **D**emqz qualē
zelo vel intentōe materiā hanc fidei / casti
sima mētis integritate tractandā p̄secutus
vsqz modo fuenim / scis o cordium deus in
spectoz / testimonij mibi p̄hibere p̄cientia
q̄ nihil mibi p̄sciū sum aliud intendisse
p̄ncipalit̄ deliberatō et recollecto in se aio
nisi dilectione et emēdatōez hominū / cum
odio et extirpatōe vicioz et error. etiaz vsqz
ad certa discrimina corpis et vite. **H**oc odiū
habebat q̄ dixit. **P**erfecto odio odera illos
Slo. p̄fectū odiū est diligere naturā vel p̄
sonā: culpā odisse. **S**ed qd sequit̄: inimici
facti sunt mibi. p̄pterea si tale mibi p̄tigerit
amirari nō debeo. **V**etus enī et trinum vul
go puerbiū est. **V**eritas odiū parit. q̄ et si
nihil mibi p̄sciū sum. nihilomin⁹ pro dā
mo tremēs et pavidus cū ap̄to. q̄ nō i hoc
insufficit̄ sum. **N**am q̄ me iudicat dñs est
dñs ille magnus et terribilis. ante cui⁹ et ri
bunal stabimus oēs. **I**llic apte videbit̄ q̄
quis zelo q̄ sinceritate et simplicitate / fidem
ac legem suā seruauerit / defendent / et p̄
certauerit. **F**elix q̄ tūc dicere poterit ex vero
corde. **F**eci iudiciū et iusticiā. **F**elix q̄ imita
tus fuerit mō quo p̄dirim⁹ r̄p̄m / p̄prias to
lerādo et diuinas absqz vlla miseratōe imi
nas p̄sequēdo. **F**elix deniqz cui⁹ p̄ zelo do
mus dei dici potuerit. **I**ste sanctus p̄ lege
dei sui certauit vsqz ad mortē. et a vbis ip̄o
rum nō timuit. fundat⁹ ei erat supra firmā
petraz. **H**is itaqz p̄locutis liberatis
video: ab onerosissima inuiti et forte p̄
brosa p̄tentōe mēdendi p̄ctualiter vel arti
cularim ad oia q̄ sunt in facto circa p̄cessuz
Reuerēdi p̄ris ep̄i parisi. et inq̄sitorz here
tice p̄uicarij in toto regno francie / **Q**ui pro
cessus si sit in hac ciuitate p̄stān postolam⁹
atqz req̄rim⁹ q̄ ponat̄ in manib⁹ p̄cilij. con
fāter affirmo salua cuiuscūqz reuerentia et

Propositio in cōcilio Constantien.

honore q̄ aliē p̄dicte multa dicebant q̄ ha
beat in se verus p̄cessus. qualē autenticatū
p̄peramus in breui recipere. Proinde q̄ ad p̄
cessus alios hic habitos/intendim⁹ dū po
stulatos iudices habuerim⁹ copiant petere
ac deinde p̄cedere. 7 causam instruere p̄o
p̄te christianissimi regis/ patratōnis ordo
postulabit/ 7 cū om̄i debita celeritate. q̄ p̄
crastinatōes nō querimus sed q̄ iustū est
querimus iuste fieri. qd̄ iustum est inq̄t lex
iuste exequens. **C**redite q̄ talis obindc fuit
ad deū deprecatio p̄missa. **D**eus iudicium
tuū regi dā. **T**erū submissimus ex persona
regis eiusdē. **F**eci iudiciū 7 iusticiā/ nōn tra
das me calūniatibus me. **I**llis idem ad
didimus. **R**edime me a calūnijs hominū
et custodiā mandata tua. **S**up̄ sunt ita
q̄ plurimi secundā fontes calūniā/ vt
intenti de p̄ima sileam⁹/ cuius impignā
tio litteris istis inserit. **D**eest calūnia
sicut audiuit ceteris iste sanctissim⁹/ p̄ p̄o
sitionē defedentē **A**dā. **J**ohā. parū/ 7 as
sertiones noue excerptas ab ip̄a/ rer idem
christianissimus nō recte damnari per ordi
narios iudices fidei fecit/ p̄misit vel appro
bauit. **Q**ue quidē p̄positio iustificare nitit
mortem fratris sui/ iubente d̄no duce bur
gundie per alios iusticiā. **Q**ua super re cō
queritur ip̄e rex in his patētib⁹ lris. **T**e
stor attamen deum in primis/ me non leto
ea sed mesto ore recitaturū que continent/
nisi q̄ ita fieri defensio cause regis. Imo ca
tholice veritatis 7 fidei nūc impellit. **P**ro
testor igitur q̄ non ad iniuriā cuiuscūq̄
non in causam criminalem vel p̄sonalē re
censebo vnam presentū litterarū particu
lam/ qua sic habet ex persona regis/ subin
deinquit. **Q**uid iniustus iustificatōne cri
minis/ 7 talis criminis/ in quo quid laude
ritus qd̄ remunerem⁹ p̄pendite. **N**unquid
autore laudabim⁹. sed in eo defuit iudicia
lis autoritas. 7 regiā nostrā spemens/ inua
lidāq̄ p̄dicans/ 7 enormiter ledēs/ vsurpa
uit. tot abutēs beneficijs/ tot necessitudinib⁹
bus/ quibus maiestati nostre etiā ip̄o iactā
te tenet obnoxius. **N**unquid mistros lau
dabim⁹. **S**ed eorū impietate p̄ditō euecor
dia crudelitate sentia cupiditate nihil ex
crabilius fedi⁹ retrius excogitari p̄t. **N**ū
qd̄ facti modū laudabim⁹. **S**ed hic p̄ p̄me

ditas diu insidias/ p̄ p̄federatōes plurim⁹/ p̄
simulatōes blandas/ p̄ mille amicitiarū su
gna fallacia/ ad subitū fraterni regij q̄ san
guinis exitiū tanq̄ de bestia p̄cessum est. 7
hoc hora tenebrarū 7 in tali ciuitate/ vbi se
curitas plebeis etiā 7 aduenis eē debuerat
Nunquid operis rationē 7 causas laudabi
mus. **A**t nihil ibi p̄babile prius nihil po
sterius inductū est p̄ testimonio/ q̄ tali no
tore cōstet qualē s̄m̄ leges diuinas et ciui
les eē necesse est vbi vultimus etiā homo
rite vita p̄uata. **Q**ualis nempe lex non p̄e
monitū/ nō auditū/ nō p̄mitū/ more dam
nauerit sicut ait nicodemus. sicut 7 a sexto
notatū est. **N**unquid tandē facinoris hui⁹
euentū laudabim⁹/ 7 remuneratōe dorabi
mus. **S**ed ob inde florētissimū istud p̄dē
regnū nostrū/ iam p̄ septēniū tot calamita
tibus infandis attritū est/ trū in eo sangui
nis humani fusus/ sicut vt estimatōes oem
effugiat. **H**ic plane ē verus casus/ pa
tres eq̄ssimi atq̄ sapiētissimi/ hic ē casus. **S**
cū acuto/ breuis sed valide reprobatois/ te
lo positus autēntice. qd̄ ab agib⁹ verboam
Quo cognito qd̄ adhuc egerim⁹ testib⁹/ qd̄
circūtib⁹/ fruolis enationam frustra niti
necesse ē. vbi mortē hāc comitate sicut lēsa
maiestas regiā. assūmōz crudelitas impia
iuramentoz violatō fallax 7 blāda. legū oim
diuine naturalis 7 hūane p̄uaticatō notoria
venit⁹ regni toti infanda calamitas 7 feda
Nihilomin⁹ o mores. o tempora. sūt eti
am in hoc sacro cōcilio/ qui tales circūstan
tiarū notas vel nō aduertentes/ vel nesciē
tes/ vel dissimulantes (negari quippe non
possunt) calūnias struere nō cessant adijer
tus damnatōes reprobissime iustificatōis
huius latam. **C**alūnia prima. **C**alū
niant aliq̄ primo dicētes assertiones istas
assertore caruisse. nec ex p̄sequētī veniunt
iudicio fidei reprobāde. **S**ed respōdemus
primo q̄ in erroz damnatōne non oportet
assertore dari. vbi notoriū est 7 patens scā
dalium ex doctrina tali. **E**t vtiā nec ha
berent nec habuissent huiusmodi asser
tiones assertore. sed habuissent p̄ocessus indis
cat/ et nunc plurimos habere in hoc sacro
cōcilio aduersam nō p̄det partem gloria
ri. **Q**ua factū est vt a loco hoc sancto 7 ce
lebrū. vbi vgitatis elucidatio sperabat inde

procholor falsitatis tenebre depressores
 p populū xpianū respere sūt. Vedit occasi-
 sione decretū publicandis votoꝝ sen deli-
 berationū pūq; examinatē int mgros et
 pferentē ad inuicē cause rationesq; dicēdi.
 Quibus aspectis 7 libzatis ps aduersa ni-
 hil pbabilitatis/nihil solidi fūdamēt. nul-
 lū deniq; robur autoritatis compta fuisse
 habuisse. Et hoc cōspicue videbit dño ppi-
 cio. sed egre ferimus q nō atius atq; pū
Calumnia. ii. Calumnanē alij scō q
 assertiōes iste sūt infidelit 7 perperā/prefa-
 to magro Johanni parui p emulos attri-
 bute. Adstrāt de lre regis dñi. qd mon-
 strabit in pcessu. ex ipsa ppositiōis inspe-
 ctiōe liquefit quā hic examinandā 7 dam-
 nandā iudicialit offerimus. Nec illa vel ē
 similia/quā in camera sua se pntē partim
 pñūciat. partim pñūciari fecit/multis
 transcribētibz idē Johānes parui. que 7
 postmodū p exemplaria multa venditū
 publice sūt exposita. Veritas ē nec nega-
 mus q d conclusiōe finali ppositiōis istū
 sceleratissime. q conclusiō ē dñi ducis bur-
 gundie/sicut asseruit sepe 7 loquit singula-
 riter d ipō q in nullo culpari d; dum fecit
 interfici ducē aurelianē. sūpre sūt quinq;
 sex septem assertiōes nō pūsus dolo malo
 vel ad veritatis imutationes. sed vt honor
 ipsius ducis burgundie q̄tū fieri potuerat/
 celando nomē eius seruaret. Quale ē igi-
 ea q in obsequiū facta sunt/in maleficiā re-
 torquere? Porro non secus euenit in hoc
 conalio dū assertiōes absq; asserētis iste
 nunciate sūt/qd versū vidimus in grande
 pūdiciū cause fidei 7 catholice ventat. qz
 nō ita potuit intelligētia victorū ex causis
 assumi dicēdi. **Calumnia. iij.** Seq; **T**
 tur alioꝝ calumnia tertia idē dicētū
 qd piores/sed ex alio capite. Contendūt
 eū magistꝝ Johāne parui. veritates octo
 p sua maiore posuisse. q ab ipsis assertiōi-
 bus plurimū sunt dissimiles. At vō calū-
 nia talis nō releuat in aliquo. s; aggrauat
 7 gladio pprio faciētē ingulat. Primo quo-
 niam p̄m̄se veritates iste quedā reperit
 in fide 7 moribus erronee/vt tertia quarta
 sexta 7 septima. Alie vel false vel iniurio-
 se/scandalose 7 plariū aurū offensue/imō
 7 sacrilēge si examinatio debita fiat. fatez

mur. p inde assertiōes istas nouē non esse
 totaliter extractas ex p̄tensis octo veritati-
 bus q; ex conclusiōe principali tres vt pre-
 mittē sumpte sunt. reliquas vō cū pluri-
 bus alijs continēt articuli quattuor/hac il-
 lac sparsim inducti p maiore cum suis p-
 bationibus. Quis p̄terea nesciat potuisse p-
 positiōes plures 7 varias scriptas fuisse p
 eadē conclusiōe iustificāda: imo 7 sic acuz
 eē bis aut ter forsitan inueniet testimonio
 fide digno. **¶** Sūt aut vna variationis oc-
 casio/ pposito facta parisijs in castro lupa-
 re pro parte dñe tūc ducisse aurelianē. ad
 impugnationē prefate ppositiōis Johan-
 nis parui. ita q non ē verum salua pace di-
 centis/ q illa sua ppositio non fuerit ipō vi-
 uente quōlibet impugnata. Cur autē nō
 damnata iudicialit fuerit/pluria dici pos-
 sent/ s; amica breuitas 7 loquēdi sobrietas
 non patit. Notū est illud ciceronis. Inē
 arma silent leges. q audit intelligat. **¶** Be-
 niq; hāc cū prioribus calumnia/vnū ver-
 bum dissoluit. q; nihil actū est/nihil pces-
 sum iudicialiter cōtra personā aliquam. s;
 dūtarat contra quaternū istum 7 alios si-
 milia tenoris. damnādo doctrinam in eis
 pestiferā/cum assertiōibus istis nouem/et
 alijs illic positis. quisq; autor vel non au-
 tor extiterit. **¶ Calumnia. iij.** Sequit ali-
 orum calumnia quarta. Veritate inquit
 hnt assertiōes iste specialiter p̄ma p̄ncipa-
 lis/ 7 hoc in casu d̄ine reuelatiōis. Sed fa-
 cilis ē r̄sio/dicere/doce me d̄ reuelatione.
 Nam absurdū et blasphemie primū est
 detorquere diuinā reuelationē passim i ca-
 sibus assertiōis illius. Bullas e celis sup
 hoc nō recepimus sed in oppositū scriptu-
 ras d̄ celis habemus autēncas. **¶ Ca-**
lumnia. v. Veniamus ad alteram ca-
 lumnia quinta. Assertiōes iste dicūt mul-
 ti/vere sunt in casu inenitabilis necessitat;
 Dic est p̄ncipalis locus refugij partis ad-
 uerse/delitescūt in hoc antro subdole 7 ob-
 errantes ratio cinationū vulpecule. Vocū
 it hoc lectura quaternoz 7 allegationū ful-
 cire conantiū partem istam. In loco hoc
 publice sessionis cōuincunt. 7 hoc p inspe-
 ctionem omnium fere scedularū/ratio cinan-
 tium p verificatiōe huiusmodi assertionū.
¶ At vero credite patres orthodoxi/defes-

Propositio in concilio Constantien.

terunt scrutantes scrutinio. et meditati sunt
inania. Repetemus hic pauca pro plurimis
quae aduersus calumniam istam et allegata et scri-
pta sunt. Sunt nimirum assertiones istae propter
occursum vniuersaliter posite. neque ad casum
ineuitabilis necessitatis coartate. imo po-
tius ecclesie/quo casu etiam inenitabilis neces-
sitas negaremus eas ex forma loquendi
veras esse. quod se merito iure esse necdum occidere
sibi occidi facere per insidias et villane sine dis-
famatione etc. **Primo** ex forma contentio est su-
per hoc. et stat ut per dixerimus assertiones istas
octo sumendas esse per vniuersalibus et quod dru-
plici radice. **Primo** ex usu comitum et vulgaris
acceptio est. **Secundo** ex forma sine locutio-
nis. **Tercio** ex modo syllogistica applica-
tionis. **Et quarto** ex theologicas huiusmodi
et moralibus regulis in quibus indefinita per
vniuersali solet poni. de clamationes omittit
tere fastidij timor cogit. nam in prima multi-
plex distinctio signum ponit dum ait. licet
tunc est vnicuique subdito etc. **Sed** et quarta
palam est vniuersalis dices. quod quilibet tyran-
nus debet interfici per insidias etc. Porro quod
dicemus de nona que sic habet. In casu so-
cialitatis iuramenti promissionis seu confede-
rationis factarum ab vno milite ad alterum
quocumque modo id fiat aut fieri possit. **Si**
contingat quod istud verum in iudicium vni-
us promittentium aut confederatorum spole sue
aut fororum liberorum. ipse de nullo tenet eas
obseruare. **Pro** quod vniuersalibus. ac proinde
quod absurdius. quod falsius. quod demeritis di-
ci potest. **Sed** non minus inepta est defensio
qua dicit aliqui istam ideo vera esse quia per
iudicium capit tamen pro iudicio anie
quod est peccatum mortale vel veniale. **At** de
forma propositio est vulpecula hac intermitit
quoniam homo non iurat in iudicium anie vxo-
ris sue vel liberorum. **Contra** et ex comitum modo
loquendi apud vulgus/apud iuristas et iu-
dices. **Quia** et papias dicit iudicium esse impe-
dimentum in causa. **Rursum** est turpis et tri-
uola est fuga/dicendo quod iudicium analogi-
ce de iudicio spirituali et tyali. **Postremo**
etiam vbi iudicium concederet non posse
dici nisi de iudicio anie quod est contra ius
Veritatem homo per obseruatione iuramen-
ti deberet huiusmodi iudicium non quidem face-
re/sed ab alio factum pati pro conseruatione

iuramenti. patz in iuramentis per metum
extortis. **Quanta** est igitur salutifer ipse
scandali materia aduersus hoc concilium et
constituens ipsum bonos et graves littera-
tissimos et penitissimos utroque iure. quod iam
per undecim menses vel eo circa ventilarum vi-
sa est hec doctrina iam patet hereticalis
imo et sacrilega/tanquam de propositio dubita-
bili/vel opinabili/aut forsitan vera que se-
cularibus illiteratis necdum christianis/sed
et iudeis/paganis et barbaris debet esse notis-
sima/puta in his patetibus litteris rex per-
orauit. **U**beret hoc loco paruitas
mea iustissimam inuehendi causas aduer-
sus famulos quosdam libellos imitantes sup-
hoc casu inenitabilis necessitatis/qui traditi
sunt per primum ex iudicibus in iudicio. et per
tinus data copia est habere volentibus. **In**
quibus quot atrocis iniurie dicant aduer-
sus hoc concilium super condemnato erro-
rum aduersus christianissimum regem franco-
rum/et enormiter supra modum aduersus per
fulgidum illum in bar ecclesie Parisien. vni-
uersitatem. demum contra personas diuersae di-
gnitatis et gradus:recogitare necdum legere
profusus horror est. **Quibus** tamen addita est hec
iniuria/ quod mendandi locus negatus est vel non
datus. **Illic** autor inter cetera cadit in so-
neam quam fecit dum damnat et imidet igno-
rantiam logice apud illum qui consequentias
istam facit. **Contradictoria** istius: licetum est
unicuique etc. est vera. et ipsa falsa. per legem
contradictoriarum qua nulla melior est conse-
quentia. **Nulla** deo fallacior illa quam ipse fa-
cit ex aduerso saltem implicite/ dum argu-
it sic. **Verum** est in alio casu possibili/ ut puta
ineuitabilis necessitatis/ quod licet occidere tyran-
num. ergo licetum est unicuique etc. **Nam** opo-
positum consequens stat cum antecedente
in casibus plurimis centum vel mille. **Sed**
hec interim modestie et breuitatis zelus per-
tereat. **Calumnia** vi. **Gentianus** ad se-
xtam calumnia dicentium/ quod assertiones iste
sunt satis exponibiles ad aliquem sensum
verum. **R**ndemus negatine/ si iuxta regulam
hylarij pallegata/ et i scedula fratris medicam-
tium posita perspicue per non propositio/ intellige-
tia dictorum et causam assuat dicendi. combinando
seque per ductionem cum promissis et promissis/ cum
probationibus ad inuicem. **Terentium** et si ve-

rum esset id qd allegatur de exprombilitate ad aliquem sensum verum. nihilominus propter casus longe plures falsissimos et notorie scandalosos / redderentur condemnandi. ut alias in quodam sermone et in scedula q legentur deductum est. **¶ Calumnia. vij.** Videmus alteri calumnie que a veritate vacua per numerositatem conat evincere dicens assertiones istas plures habere defensores qd oppugnatores. sunt idcirco vere vel saltem opinabiles. **¶** Fallacissima et hereticas atq; erroribus fauens calumnia. Non insequeris inquit lex multitudinem ad faciendum malum. quare quia stultorum etiam malorum infinitus est numerus. Nihilominus si ad numerum et meritum placeat attendere / non dubitamus multo plures atq; graviores auctoritates nos habere in hoc sacro concilio qd alibi. attento qd plures magistris presertim seculares / nondum dederunt deliberationes suas ut intelleximus. sicut illi de indytra natode anglicana / prout fertur. quos tamen vidimus strenuos et industrios pugiles aduerse hereticam pravitatem ab se qvlla acceptione personarum / vel patrie etiam pprie. Attento preterea modo deliberandi / quem fecerunt fratres mendicantes de quatuor ordinibus qui sunt illi facientes hunc numerum. Putamus enim non esse cum eis duos magistris in theologia seculares / vel si veniant ad ternarium totum est. Attento rursus / multas esse causas extrinsecas / que moverunt aut movisse presumunt / predictos fratres ad ita deliberandum / in modum cuiusdam conventiculi / ne dicamus conspirationis. qualis sit ipsorum habitudo ad universitate parisiensem plures noverunt. Sed hoc referre dimittentes offendiculi foemidine. dicimus ad excusationem multorum / q in formatione plenaria caruerunt et in iure et in facto ex quo insortitur. Quid igitur mirandum si ad paucos aspicientes de facili enunciauerunt. quibus si collationi mutue maior ad invicem et cum eis interesse datum fuisset. quemadmodum tanta et tam diuturna qtuus est in spania a dominis commissariis in causis fidei. existimare non possumus quin mutal sent vota sua. **¶** Rursus attendendus est / q materia presens non est sic appropriata

theologis quin contineat dominis canonicis et legistis apud quos materia preceptorum decalogi propter applicationem eorum faciendam ad iudicia / particularius / et exquisitius enucleata est qd apud theologos. Quales plurimi sunt qui canones iura et leges et si speculative studuerunt. ad praxim tamen operis iudicialis nequaquam traduxerunt. Erunt igitur tales / imo et laici prudentes et boni iudicij. magistri insuper moralibus eruditi / super eorum deliberatione qd sentiant consulendi. **¶ Calumnia. viij.** Subiungamus pro calumnia octava eorum qui dicunt qd assertiones iste ideo / quare reprobate ac damnate sunt parisiensis / et hic reprobati queruntur. pepererunt infinita scandala et parient / etiam vsq; ad totale destructionem communitatis. Fatemur cum christianissimo rege ac universitate parisiensi. sicut et experientia procholor nimis edocuit / qd assertiones iste et oppositio continens ea dederunt infinita scandala / sed qd ex reprobatione et damnatione sua / scandalum tam multiplex datum sit / vel negamus oino vel dicimus qd scandalisati per huiusmodi condemnationes / nedum non habuerunt causam rationabilem scandali. sed ex hoc reddunt se ac de scandalo in fide et de bonis moribus / imo et de pertinacia multipliciter ac vehementer suspectos. Videant igitur qui retorquet iniurias que contrigerunt et calamitates ad reprobationem huius pestifere doctrine / nedum alios inculpare satagunt assentientes damnationi. ipsi assentientes incidant in foueam et laqueum inextricabilem non solum heretice pravitatis / et fautorie / homicidiorum / periuoriarum / ac insidiarum / ac seditionum sine numero / sed in pertinacia obstinacis damnabilem / et vix egressibilem laboantum se detrudant / ac detrusos manifestent. Neque enim certior est errantius pertinacia qd si ob veritatis publicatione / vel damnatione erroris notorii guerras moueat quis / seditiones et bella. aut mouentibus p inde faueat atq; consentiat / sed in his p nunc insistere non est nostrum. **¶ Calumnia. ix.** Supra addit nona calumnia dicentis assertiones istas spectare non ad iudicium fidei / sed ad causam sanguinis / et qd percipiunt precepta decalogi

Propositio in concilio Constantien.

logi/que idcirco ad fidem non pertinent/ qz continēt euidētiā in lumine naturali. **C**oncedamus in primis qz homicidiū in se p̄sideratū spectat/ ad causā sanguinis criminalē. **S**z homicidiū iustificatio/ p̄sertim p̄ ius diuinū atqz canonicū/ tanq̄ illud sit licitū laudabile et meritorium/ p̄tinet vtiqz ad iudiciū et indices fidei. **E**st em̄ lōge aliud loqui s̄ homicidio/ aliud s̄ homicidiū iustificatiōe. sicut aliud ē furtū. aliud ē furti approbatio. **P**orro dū addit hec calumnia p̄cepta decalogi nō eēt de fide etiā p̄prie dicta. fallit et fallit. sicut alibi p̄spicua et irrefragabili ratiōe monstratū ē. **E**docuit hoc tituli formatio ob inde pueniēs vt fertur/ dū questitū est vtrū he nouē assertiōes sint fidei iudicio reprobāde/ sed hoc fieri procurans incidit in foneā quā fecit. **C**alūnia. x. Subinfert tandē vltima pro nūc calumnia q̄ me pariter cum rege querit inuolnere/ tanq̄ aliqd̄ execrabile cōmiserim. **E**cce inquit/ iste xp̄ianissimū reges exponit discriminis turpis note erroris/ v̄ heres in causa quā nō voluit nec vult assumere. **C**oncedo p̄mo qz neqz regē neqz p̄uidentissimū consiliū suū totū/ neqz vniuersitates neqz platos/ neqz dex̄ sui regni/ ita in manu mea teneo. qz eos sufficiā vel debeam p̄hibere a defensiōe cause fidei/ neqz certe volo. **O**b hoc em̄ rex dicit xp̄ianissimus velut anthonomatice. qz fidem protegit et defendit. **D**ico secūdo/ qz anteq̄ rex veniret hic in causam. assūpsi mihi causas ip̄am modo quo decebat theologū. a quo modo neqz discessi/ neqz discedo/ neqz discendam deo mihi p̄picio/ sicut reperiri debz in actis me ita r̄ndisse. **E**rat modus p̄cedenti p̄ denūciationē euangelicā/ p̄ doctrinaz erroneā in fide et moribus ac multipliciter scandalosam. **D**ico tercio qz dū sensi cōmissarios in causis fidei aliter intēdere. q̄a citabāt me vt irem diuisionē et tutiū mihi forte fuisset ire in babilonē/ qz insup̄ nihil intēdebā p̄cedere p̄ p̄sonā qualēcūqz/ nec p̄ strepitū et figurā iudicij/ interrogatus si facerem meā partē. r̄ndi qz h̄mōi denūciationem p̄ p̄sonā/ neqz fecerā neqz faciebam. et retribuāt deus in bonū illis/ qui contra sagentes oppositū quibus ignoscat deus meā inuocentā et simplicitatē reuelauerūt

hoc memori gratiqz mēte retineo. **D**ico quarto qz si materia sterilitz in puris terminis theologicis/ tractādo eā stilo theologi co qualis p̄descriptus est/ ita qz d̄ interesse p̄sonali cuiuscūqz persone nequaquā fuisset actū/ nō opus fuisset introducere regis auctoritatē. **P**unc aut̄ dū res tractata ē et tractatē p̄ aduocatos et procuratores et notarios et p̄ strepitū et figurā iudicij/ sensit aduersa p̄s/ credite sensimus et nos/ qz diuitibus et diuitijs opus erat. **E**t ecclesias instructionis missas p̄ partē aduersam ex hoc loco in burgundiā/ q̄ satis hoc indicat/ s̄ eas p̄pale iussio facri huius cōcilij cū p̄positū modestia/ nō p̄mittit. **D**ico v̄o iuridicus procedendi modus/ qualis p̄dictus est/ multos exterruit/ ne manifestas hereses h̄c dogmatizatas et notorie p̄dicatas/ vellēt vel audeant denūciare iudicibus. **Q**uis aut̄ sit stilius in hac fidei materia practici cōdici scedula posterus legēda docedit. **C**ōcludendo tādē et p̄stantē affirmo/ me firmē credere et nullatenus dubitare qz hec doctrina p̄positiōis defendētis magistr̄ Johāne parui. cū suis assertiōibus sicut inuēta et isto codice cōtinet̄ ē erronea in fide et moribus/ ac multipliciter scādaloza. **S**i fuerit aliq̄s vel aliq̄ q̄trumcūqz multiplices/ volentes christianissimū regē calūniari/ qz non fecerit in hac p̄te iudicij/ et iusticiā/ credendo et credi mandādo sicut mō dicimus/ et sicut opat̄ ē/ ego nedū noīe regis xp̄ianissimi/ sed etiā p̄prio noīe cōstituo me partē defendētis ad penā taliōis/ p̄ me et mihi adherere volētibus in hac p̄te/ et corā hoc sacrosancto et vniuersali cōcilio/ dei nutu congregato. **D**ico partē defendētē. at̄tēdite. qz partem accusantē p̄ p̄sonā aliquā neqz feci/ neqz facere p̄ nunc nisi qd̄ aliud virgeat/ dispositi. **N**ō em̄ mihi colluctatio ē aduersus carnē et sanguinē/ s̄ aduersus p̄ncipes tenebrarū harū r̄c. **F**aciat igit̄ similit̄ ps aduersa ponat p̄sonā p̄p̄riā i q̄rela d̄ni sui/ imo certe cōsilio meo nō faciat aut si fecerit cōquiescat. absit a me vt gaudeā sup̄ inq̄tate et nō congaudeā vitari. **S**ed ecce patres orthodoxi/ deo iure amabiles/ dū inter loquendū retroqueo mētis oculos ad p̄sumptū thēma quo diximus. **B**ens iudicij tuū regi da. rapior quodamō de viuis

ad mortuos/dū id qd subdiē intueor/ r iu
 sticiā tuā filio regis. **E**t aiaduente precor
 interim ptes benignissimi/ vni misericordie
 qz iusticie obliuio e me nō acceperūt. **A**d
 uertite nūc paulisper ad me anribz vte car
 nis r oculis. atqz spūalibus oculis r auri
 bus. qd filius regis r frat istū ludovicū in
 elite mēorie dux olim aurelianū māsuētissi
 mus/ r benignus/ elegantis forme. pspica
 cissime sagacitatis eloqntie singularis r pe
 ne incōpabilis. qd in quā nūc ipse/ imo qd
 sanguis suus clamat ad hoc sacū cōaliū/
 misericordi pietate pēstate cōpatiētes estote
 ex inata tenentudine miseriōdis cordialis
 reuolūtes vobiscū intē misericordie viscera
 qd clamore/ qd gemitu/ qd plangore/ qrat mō
 iusticiā. **N**ō eqdē sicut existimo tātūde p
 ipsa morte nature. qz scit q mortuū ē qnqz
 moriturus. qz tū p tali mortis mō conqūē
 qz tū pteza p crudelissime neas sue iustifi
 catioē q ē infamie mors altera. mors cōti
 nua. mors indigna neqz minus fugibilis
 q sit ipsa mors nature. **D**ecisqde infamie
 mors cūilis/ nedū viuētes interimit. s; de
 seuit in mortuos. nō vñ vel duos interfi
 cit s; posteritatē totā. totū genus et affines
 diro lacerat ignomie telo. nos tres pāpue
 filios illustres acingenuos supstitēs. qz
 vnus obses. alē captiuus detinet i anglia.
 non vt pditores qdē. s; vt regis ac regni si
 delissimi defensores. **P** si datū est his li
 beris/ pupillis orphanis r captiuis/ astare
 corā reuerēdissimo ac celeberrimo cetū pre
 senti. si fas alloq. plus plāctibus. plus su
 spirijs. plus singulibz. la chrymis r gemi
 tibus. qz ore vel vocibz clamaret. **D**ate pzi
 date/ nob iusticiā. **P** si p cūbētes eos r ad
 uolutos vñs scās pedibus cernerēt hi mi
 ficides oculi vñ. cōcipite qbus iacul in
 time cōpassiōis vulnerarēt pūssima corda
 via. qz neqz vñs eē pferre. neqz intē me p
 rei magnitudine cōphēdere sufficio/ qd
 cupio. pscite qd neqo. **L**etex nūqd nō ob
 secro sufficē debuerat ptes sapiētissimi atz
 misericordissimi/ nature morte imaturā tali
 ter influisse pzi. **T**ollaē q mors alēa/ quā
 sacilega impietate crudelī inferre ac reno
 uare nō cessat tā pzi mortuo/ qz supstige
 nerossissime pli sue libellus hic se famosū
 simus/ vt rex scribit. vere hereticus. scāda

losus. humani federis emulus. catholice
 pdenatus. sceleratissimus vipereus. legis
 decalogi impugnatuus. qn etiā misfami
 peuntū aiay/ ptes ac dñi misericordes. illo
 rñ vicz nullū loqndo/ q dānabilitē. ita pfe
 cto ē. dānabilitē/ in pñcie pprie salutē r alie
 ne/ libellū hūc letifex pñaci aiositate defē
 dunt/ r fuare ptedunt ne peat. **E**t ego
 nūc in spū lenitatis i spū sacri r alij pñi/
 q d spūs pacis r r cordie. spūs charitatis q
 benigna ē. q nec inflat/ nec imitat. cōuerto
 vocē meā ad vos/ reuerende pzi ac dñe/ dñe
 attrabate/ cū q vixi olim familiarē r be
 nigne. **A**d vos sit mgt petre/ vice dñi/ **R**e
 mēsis compatriota charissime/ qz ego dili
 go in vitate/ dilexi r diligā bñ o ppicio. **N**ā
 q nō diligit māet in morte. optabilius autē
 eēt pdere vitā carnis q in tali viuere mor
 te mētis. **I**nterogo vos nūc aliq. **R**ndete
 pcor. imo tacētibz vob mdebo ipē p vo
 bis. **N**ōne diligitis salutē tpalē sil r spūā
 le illustissimi pñapis dñi duc burgūdie.
Diligitis scio. **N**ō diligitis securitatē incli
 re posteritatis sue in dñijs hereditadis. **D**i
 ligitis scio. **N**ūqd pteza nō aiaduertitis
 vero iudicio rōnis morte quā loqmur/ pra
 uo cōsilio ppetratā. qle r qliē nūqz pzi pun
 dentissimū recolēde mēorie philippū attem
 prasset. **P**uto q sic aiaduertitis. neqz si af
 fuissetis (eratis em tūcin italia) dedissetis
 tale cōsiliū/ de qli dū aliqñ viuēte pte pfa
 ro. fuisset aliqz s; mo habitus p nōnullos/
 cōtinuo camerā exiēs r medicū suū inue
 niens/ mestus ac turbidus clamauit. **B**ea
 tus vir q nō abiit in cōsilio impioy. **B**eni
 qz cognitū ē/ q mortē hanc mor vt patefa
 eta ē r annotata/ sic ipē dñs dux pñs exhor
 ruit/ detestatusqz ē vt diceret dñs de regio
 sanguie. **D**iabolus mihi inqz pñasit. **Q**
 si mors iusta fuit/ sit iustificatio peior. sit
 defensio iustificatōis pessima cōseqns est
Clincat iacē vos. nō ego s; vitas. s; rō s; pi
 etas p salute aiay vñay/ r p illā quā vos ex
 pauescere ac refugere cōuenit pena erātū
 p illā deniqz seueritatē snie/ q xpianissimus
 rex francor/ supimus nē dñs cois/ per lras
 patētes suas/ credite dicēti/ his oculis vidi
 his manibus palpani eas. dānat hūc libel
 lū tāqz iniuriōsū regie maiestatis sue. man
 datqz plecti defendentes illū pena crimini

De erroribus circa fidem et

casti debita / que qualis sit nō latet vos scio
et hec cobibeat temporalis pena / si non retra-
here sufficit canonica vel eterna. **C**andē
ego ipse reuertor ad vos patres orthodoxi
supplicans petens et obtestans p desideriu
illud qd habet reuerēdissime ac deo ama-
biles paternitates vestre ad salutē animarū
ad extirpationē erroꝝ et correctionē erran-
tium: siqd mouet illa ezechielis imo dei p
ezechielē expanesceda horribilis tuba / que
pereuntiu in erroribus et peccatis intonat
sanguinē a speculatore mutū require / tol-
latur p iudicialē huius sacrosancti concilij
sententia / libellus iste famosissimus / mortifer /
et hereticus / et eradat memoria ei⁹ a pplō
christiano. **U**t quid etiā membranas occu-
pat: vt quid legētes et audiētes sua stagio-
ne fedat inficit conculcatq: **H**oc in re-
cessu suo quesitū serenissimus rex roma-
noꝝ. **S**up est scedula patens cui sigillū su-
um impressū est. **E**t quid parisius egerit
fame vox insonat: **H**oc ipm petit. h° sua-
det. hoc obtestat christianissimus rex fran-
coꝝ. **H**oc p clarissima parisiensis vniuersi-
tas / et alij q plurimi. **H**oc nos postremo
humiles sui ambasiatores supplicabns vo-
tis exoramus / quatinus in hoc adiutores
sitis. dando regi iudiciū / et iusticiā filio re-
gis. sequēdo vestigia christi / qui ad hoc ve-
nit in mundū / vt oues errantes ad se redu-
ceret. **S**ic itaq: de prius errantibus si nō
obdormiuerint. si nō in errore cepto perti-
naces qd absit / extiterint. dicet ex sententia
illud de epistola dñice curētis. **E**ritis ali-
quā sicut oues errantes / sed nūc cōuersi estis
ad pastore et epim animarū vꝛarū. **A**d hoc qd
pe tendit oꝝo pposita vice thematis. **D**eus
iudiciū tuum regi da. et iusti. tu. si. re. **T**er-
minabimus in hoc pūmā pntis acus par-
tem. reliqua p lecturā sꝛax quarūdā et sce-
dularum q̄tum audire placuerit finiatur.
Confinit p̄o facta a dño cācellario pisiē.
corā p̄ alio gñali p̄stā. ex pre regis francie
Et tūc postmodū dicitur cancellari⁹ pa-
nisiē. ac magri Jordanis moxini **S**puch.
nepotis et p. de versailles ambasiatores p̄
fatu christianissimi francoꝝ regis / et ei⁹ noie
pduxerūt corā toto cō alio generali. et in
manibus pthonotarij Januē. sub custo-
dia concilij tradiderunt litteras. et alia mu-

nimenta subsequentiū comprehensiu in-
strumentoꝝ ab omib⁹ pthonotarijs et no-
tarijs. de et sup dictis datis et ptestat. **P**ri-
mo quendā puū sctemū papireū pūnetē
tres ptes principales. **I**n prima ponebāt
sex conclusiōes theologice contra ppositio-
nem cuiusdā Johannis parui. et doctrinā
in eadē contentā / et incipit. **Q**uia ex patēti-
bus etc. **I**n secunda erāt octo regule super
silo theologico tenēdo in condemnatiōne
erroꝝ cum certis requisitis. et incipit **S**up
om̄ia vincit veritas. **I**n tertia erat breuis
scedula petitiua examinatiōis faciente de
deliberatiōe quattuor ordinū mendicantiū
super nouē assertiōibus etc. et incipit. **A**t-
tendēs christianissimus. **Q**uius quaterni
Magna pars fuit tunc lecta et specialiter re-
queste. **I**tem magnā litterā regis patentes
sup condemnatiōe dicte ppositiōis magri
Johannis parui / et incipit. **R**egia maiestas
nra. **I**tem quendā magnū quaternum
papireū signatū signis duoz notarioꝝ cō-
tinentē ppositiōem magri Johannis parui.
Ite instrumentū aduocationis dñi cancel-
larij parisiensis super ppositoꝝ perenn ex
parte vniuersitatis panisiē. als facta corā
rege francoꝝ. **I**tem scedulā papireā conti-
nentem appellationē a iudiciabus fidei su-
per publicatione votoꝝ etc. **I**tem sꝛam pa-
tentem vniuersitatis panisiē. sup appro-
batione sententia dñi episcopi panisiē. **I**tem
quendam quaternū papireū in quo conti-
nebatur deliberatio fratru de quattuor or-
dinibus mendicantiū sup nouē assertiōib⁹.
Finis.

Sermo eiusdē corā cōmissarijs fidei de erroribus fidei et mo- res circa pceptum / Non occides.

Estimo me beatum apud te
Sacrosanctū pstantiē. cons-
ciliū. **O**cetus celebris reue-
rendoꝝ patꝝ ac ceteroꝝ dñoꝝ /
in om̄i sapientiā et doctrinā ac morū hone-
state fulgentiū. **E**stimo inquā me beatum
apud te / cū sum me defensusus hodie / ma-
xime te sciente oia / nedū que apud iudeos
sed christianos sunt cōsuetudines et q̄stio-
nes ppter qd obsecro vt patietur me audis-
as. **U**it⁹ verbis illis beatissimus lucas cu